

JÍCEN (OESOPHAGUS)

Svalová trubice spojující hltan s žaludkem; délka: 23-28 cm (10-16 cm u novorozence), začíná ve výši C₆₋₇ a navazuje na žaludek ve výši Th₁₀₋₁₁, v hrudníku se postupně vzdaluje od páteře; X! ústí jícnu do žaludku vzdáleno asi 35 cm od dolních řezáků.

Popis orgánu

- 3 úseky:
 - **pars cervicalis** - krátká krční část, rozsah: C₆ - Th₁, délka: 5 cm, topografie: lehce vychýlena vlevo od stř. čáry
 - **pars thoracica** - dlouhá hrudní část, rozsah: Th₁ až 10-11 (po průchod bránicí), délka: 18 - 20 cm, lok.: zadní mediastinum, za průdušnicí a srdcem; v hrudníku se částečně posouvá od střední čáry doprava a pak zpět doleva až ke kardii; leží za tracheou, levým bokem se dotýká oblouku aorty, pak probíhá za levým bronchem a kaudálněji má vztah k levé předsíni srdeční
 - **pars abdominalis** - krátká břišní část, leží pod bránicí, délka: 2 - 3 cm
- zúžení:
 - při odstupu z hltanu, kde se vytváří ze svaloviny skutečný svěrač; mezi prstencovou chrupavkou a páteří - 15 cm od úrovně řezáků (při zakloněné hlavě)
 - nekonstantní v místě, kde se zleva přikládá oblouk aorty - 22,5 cm od úrovně řezáků
 - při křížení s levostranným bronchem (tzv. **constrictio partis thoracica** = bronchoaortica), sevření mezi ním a sestupnou aortou - 27,5 cm od úrovně řezáků
 - v hiatus oesophageus bránice (tzv. **constrictio phrenica** = diaphragmatica) - 40 cm od úrovně řezáků

Histologická stavba stěny jícnu

- hvězdicovitý lumen (způsobeno podélnými řasami v jícnu) - při roztažení jícnu se řasy vyhlazují (polykání); vrstvy:
 - **sliznice**: mnohvrstevný dlaždicovitý epitel + drobné žlázy (*glandulae oesophageae*), nad úrovní kardií esofágoastrická junkce – přechod do žaludečního epitelu
 - **submukóza**: silná vrstva řídkého vaziva
 - **svalovina**: asi po Th₄ příčně-pruhované svalstvo, kaudálně pak hladké svalstvo
 - **povrch**: řídké vazivo - **adventicie** - spojuje jícen s okolím; pouze na povrchu jeho břišního úseku je **seróza**

Cévní a nervové zásobení

- **tepny** - *a. thyroidea inf.*, *truncus thyrocervicalis*, *rr. bronchiales*, *aa. intercostales post.*, *rr. oesophagei* z hrudní aorty, břišní úsek - *a. gastrica sin.* (event. *a. phrenica inf. sin.*)
- **žíly** - žilní pleteně v podslizničním vazivu → *vv. oesophageae* → *vv. thyroideae inf.*, *v. azygos* a *hemiazygos* (→ VCS), *vv. gastricae* (→ *v. portae*)
- **míza** - *nodi lymphatici cervicales profundi*, *tracheobronchiales*, *mediastinales posteriores*, *gastrici sin.*
- **nervy** - *plexus oesophageus* (n. X, *truncus sympaticus*)